

İran'ın Kendini Savunma Hakkı Var

Birleşmiş Milletler Şartı'nın 51. Maddesi'ne göre, her ulus silahlı bir saldırıya karşı "bireysel veya toplu meşru müdafaa hakkı"na sahiptir. Bu temel hukuki ilke, İran'ın, İsrail ve Amerika Birleşik Devletleri tarafından gerçekleştirilen son saldırgan eylemlere yanıt olarak egemenliğini ve halkını koruma hakkını yeniden teyit eder. İsrail'in 13 Haziran 2025'te İran'a yönelik sebepsiz saldırısı ve ardından 21 Haziran'da ABD'nin gerçekleştirdiği saldırı, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin yetkisi olmadan yapıldı. Bu nedenle, bu eylemler, Güvenlik Konseyi tarafından onaylanmadıkça veya meşru müdafaa kapsamında olmadıkça, herhangi bir devletin toprak bütünlüğüne veya siyasi bağımsızlığına karşı tehdit veya güç kullanımını kesin olarak yasaklayan BM Şartı'nın 2(4) Maddesi'nin açık bir ihlalidir.

İsrail'in sergilediği saldırganlığa keskin bir tezat oluşturan İran, barış ve istikrara olan tutarlı bağlılığını göstermiştir. Bin yıllık bir medeniyete sahip bir ulus olan İran, iki yüzyıldan fazla bir süredir başka bir ülkeye karşı savaş başlatmamıştır. Nükleer Silahların Yayılmasını Önleme Antlaşması'nın (NPT) imzacısı olmaya devam etmekte, Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (IAEA) ile aktif işbirliğini sürdürmekte ve uluslararası hukuka bağlı kalmaktadır. Ancak İran, küresel barış ve güvenliğe gerçek bir tehdit oluşturan haydut bir devletten gelen sürekli askeri ve ekonomik baskı altındadır: İsrail.

İsrail'in Uluslararası Hukuka Karşı Tutumu

İsrail'in Ortadoğu'daki saldırganlık sicili kapsamlı ve iyi belgelenmiştir. Lübnan, Suriye ve Yemen'deki egemen toprakları yasal gerekçe veya BM onayı olmaksızın bombalamıştır. Bu eylemler, bütün bölgeleri istikrarsızlaştırmış, insani krizleri tetiklemiş ve uluslararası normların aşınmasına doğrudan katkıda bulunmuştur. Dahası, İsrail'in Filistin topraklarındaki uzun süreli işgali, uluslararası insancıl hukukun sistematik ihlalleri ve Birleşmiş Milletler kararlarına uymayı reddetmesi, İsrail'i Ortadoğu'da mağdur değil, açıkça saldırgan olarak tanımlar.

Tekrarlanan uluslararası kınamalara rağmen, İsrail, Güvenlik Konseyi ve Genel Kurul'un bağlayıcı kararlarını görmezden gelmeye devam etmektedir. Ocak 2024'te Uluslararası Adalet Divanı'nın (UAD) yasadışı yerleşim genişlemesini durdurma, Gazze'ye insani yardım girişine izin verme ve Batı Şeria'daki yerleşimleri kaldırma emirlerine meydan okumuştur. Uyum sağlamak yerine, İsrail, 2023 ve 2025 yıllarında Gazze'ye tam abluka uygulayarak vahşet kampanyasını tırmandırmıştır. Bu ablukalar, uluslararası insancıl hukuk kapsamında savaş suçu olan kitlesel açlığa yol açmış ve gazeteciler, hastaneler ve yerleşim binaları da dahil olmak üzere sivillere yönelik kasıtlı saldırılarla sonuçlanmıştır.

Son zamanlardaki en vahim ifşalardan biri, insani yardımın silahlandırılmasıdır. İsrail tarafından oluşturulan sözde "Gazze İnsani Yardım Vakfı", çaresiz sivilleri dağıtım noktalarına çekmek için bir tuzak olarak ortaya çıkarılmış ve burada siviller vurularak öldürülmüştür – bu, Cenevre Sözleşmeleri'ni ihlal eden ve insanlığa karşı suçlara eşdeğer

bir taktiktir. Harvard Üniversitesi tarafından yapılan yakın tarihli bir çalışma, Gazze'nin 2,2 milyonluk nüfusundan 377.000 kişinin şu anda kayıp olduğunu ve ölmüş kabul edilmesi gerektiğini tahmin etmektedir. Bunlar yan hasar rakamları değildir – bunlar, sürekli ve kasıtlı bir yok etme kampanyasının sonuçlarıdır.

İsrail'in nükleer alandaki davranışı da ciddi endişeler uyandırmaktadır. Dünyada NPT'yi imzalayıp onaylamayı reddeden birkaç ülkeden biridir ve böylece IAEA denetimlerinden kaçır. Ünlü NUMEC olayında ABD'den yüksek oranda zenginleştirilmiş uranyum çalarak gizli bir nükleer cephanelik oluşturmuştur. Ayrıca, nükleer kapasitelerini beyan etmeyi reddederek, NPT çerçevesi dışında nükleer silah geliştiren ülkelere askeri yardım yapılmasını yasaklayan ABD yasası, özellikle Symington Değişikliği kapsamında sorumluluktan kaçır. Uluslararası normlar ve yerel yasaların bu kasıtlı ihlalleri, ardışık ABD yönetimleri tarafından hoş görülmüş – hatta mümkün kılınmıştır.

İran'ın barışçıl bilimsel ve teknolojik ilerlemesini bastırma hevesinde, hem ABD hem de İsrail, IAEA'nın tam denetimi altında olan İran nükleer tesislerine saldırmaya başvurmuştur. Bu pervasız eylemler, radyoaktif maddelerin salınımı riskini taşır, sivil hayatları tehdit eder ve bölgenin ekolojisini tehlikeye atar – ancak yanlış bir şekilde “savunma” veya “önleyici” önlemler olarak sunulur.

Sonuç: Barış İçin En Büyük Tehdit Olarak İsrail

İsrail'in haydut bir devlet olarak hareket ettiği giderek daha açık hale gelmektedir – yasaların ötesinde, uluslararası sorumluluktan muaf ve insan acısına kayıtsız. Sadece Ortadoğu'da değil, dünya genelinde barış, güvenlik ve istikrar için en büyük tehdit haline gelmiştir. Uluslararası düzeni sistematik olarak zayıflatır, insan haklarını açıkça ihlal eder ve cezasız bir şekilde militarist ve yayılmacı bir gündemi sürdürür.

Uluslararası toplum artık kenarda duramaz. Soykırım Sözleşmesi ve “Koruma Sorumluluğu” (R2P) çerçevesi altında, Filistin halkını savunmak için hem ahlaki hem de yasal bir yükümlülük bulunmaktadır. Dünya, İsrail'e karşı kapsamlı ekonomik ve diplomatik yaptırımlar uygulamalı, sıkı bir silah ambargosu dayatmalı ve Güvenlik Konseyi'nin harekete geçemediği durumlarda toplu eylem imkânı tanıyan **BM Genel Kurulu'nun 377 sayılı Kararı (“Barış için Birleşme”)** kapsamında askeri müdahaleyi değerlendirmelidir.

Belirsizlik zamanı sona erdi. Dünya, İsrail'i sorumlu tutmalıdır. İran'ın kendini savunma hakkı sadece yasal değil – devam eden saldırganlık karşısında zorunludur. Küresel barış ve adalet, İsrail'in haydut davranışının kararlı uluslararası eylemlerle karşı karşıya getirilip sınırlandırılmasını talep eder.